

סימן א

א. דיני ספק ספיקא, לא מיקרי ספק ספיקא אפי' לא נודע ספק הראשון רק עד אחר שנתערב כגון^(א) שנתערבו כמה ביצים ביחד ואח"כ נודע ספק טריפות בתרנגולת ונודע שביצה אחת היא ממנה (א) שהטילה אחר שאירע לה הספק טריפות וכן כל כיוצא בזה אף על גב שלא נודע שום ספק איסור רק עד אחר שנתערב וא"כ שני הספיקות נודעו יחד ובאין כאחת מ"מ כיון שהספק הראשון אסור מן התורה לא הוי ספק ספיקא, (ב) כך העלה בד"מ ס"ס נ"ז ובת"ח כלל מ"ג

תורת כהן

דעת כהן

א. שהטילה אחר שהיה. עי' לעיל יו"ד סי' נז סעי' יח שבעוף אם גמרה להטיל כל הביצים של טעינה ראשונה, ושהתה כ"א יום ואח"כ חזרה להטיל ביצים כשרה, וא"כ ה"ה בנידו"ד דמייירי שנהיתה ספק טריפה לאחר שהיתה טעונה ביצים. ב. כך העלה בדרכי משה. שם השיג על מרן הב"י, שכתב שכשננס זאב לעדר, וספק אם דרס וספק איזה דרס, וכתב הב"י שאם לא נודע לנו שדרס הזאב עד אחר שנתערב העדר מותר מטעם ס"ס הואיל ושני הספיקות באין יחד מיד כשנולד הספק. ע"כ. והדרכ"מ (סקט"ו) השיג על הב"י שהאו"ה הארוך (כלל כו דין א') לא כתב כן וז"ל: ואנו נוהגין שכל ס"ס שהספק הראשון מהתורה אינו ניתר בס"ס, והיינו במקום שיש כאן ודאי איסור

שנינו וכ"כ הסמ"ג (סי' קמא) שריצב"א פסק כר' יוחנן, וביצים פעמים מוכרים סל מלא באומה, ולכן ביצה בטילה, וכ"כ רי"ו (נט"ו אות כט) וכ"פ הסמ"ק (סי' ריד). אך בס' התרומה (סי' כז) כתב שביצה שנמצאה בתוך התרנגולת שנתגבלה בשחיטה אסורה מדרבנן, ואם נתערבה בשאר ביצים אינה בטילה ברוב כמו ליטרא קציעות בביצה (ג): דהוי דרבנן ואפילו באלף אינו בטל. ע"ש. וכ"כ בעל העיטור (ח"ב ש"א יא ע"ג) שביצה אינה בטילה והביאו הטור בריש סימן קי. והרמב"ם פסק כר"ע (פס"ז ממא"ס הל' ג-ז) שרק שבעה דברים אינם בטלים, ודלא כר"מ, וא"כ ביצה בטילה אע"פ שדרכה להמנות. וכתב הבאר הגולה שם שכ"כ הרשב"א והרמב"ן, וכתוב באורחות חיים שדעת רוב הפוסקים כהרמב"ן. והרבה תמחו על מרן הש"ע שלעיל בס'י' פו ס"ג פסק שביצה אפילו באלף אינה בטילה, ובס'י' קי ס"א פסק שרק שבעה דברים אינם בטלים, וא"כ ביצה בטילה. וכתב ליישב שמש"כ בס'י' קי משנה אחרונה עיקר, שהרי בס'י' פו בב"י לא נחית לפרש דעת החולקים בזה, רק כתב שבס'י' קי יתבאר שיש חולקים עליו, וכן עשה בסימן זה שירד לדעת החולקים, והוסיף שם שנלענ"ד ליישב דברי הש"ע דמ"ש בס'י' פו שביצה אינה בטילה לא משום שדרכה

דין ז' (ג) והשיג אב"י בס"ס נ"ז (ד) בשם מצאתי כתוב דמתיר⁽³⁾ בלא נודע הספק הראשון

תורת כהן

להמנות אלא משום שהרמב"ם ס"ל כן בביצת ריקום אפרוח משום בריה ואפילו באלף לא בטל.
 ב. והשיג אב"י ס"ס נז. הנה ראיתי לערך השלחן (סי' קי"ט) שכתב, דהא בהא תליא שלרמב"ם דס"ל דספיקא דאורייתא לחומרא מדרבנן, א"כ ס' בגוף ס' בתערובת מותר. וכ"כ המגיד משנה (פ"א מהל' יו"ט ה"כ) בשיטת הרמב"ם. ע"ש. אך לרשב"א שספיקא דאורייתא לחומרא מהתורה, ספק בגוף ספק בתערובת אסור, וא"כ מוכח שהש"ע ס"ל כהרשב"א. וכ"כ התורת חסד מלובלין () מיהו ע' למרן הגרע"י בטהרת הבית ח"ב (עמ' רמ"ו) שכתב, שהראב"ד בהשגות פ"י מכלאים הכ"ז ס"ל שספיקא דאורייתא לחומרא מדרבנן, ובכל אופן ס"ל שספק בגוף ספק בתערובת לא חשיב ס"ס וא"כ אין לתלות הדברים זה בזה. ואין הוכחה למרן הש"ע.

ג. דמתיר בלא נודע. הנה, הרי"ף והרא"ש סוף פרק כל שעה (פסחים מ). כתבו, שאם נמצאת חטה שלא נתבקעה בתבשיל בפסח, התבשיל מותר, שכיון שהוא רק ספק חמץ, ספק משהו לקולא. והחטה תשרף. וכן פסק מרן בש"ע א"ח (סי' תסז סעי' ט'). הא קמן שאע"פ שהחטה היא ספק חמץ מדאורייתא, והיא אסורה עכ"פ, מ"מ התערובת שהוא התבשיל מותר, כיון שלא נודע הספק אלא לא נודע לנו שדרס הזאב עד אחר שנתערב בעדר מודה שמותר מטעם ס"ס. הואיל ששני הספיקות באים יחד מיד כשנולד הספק, וכן בכל התלמוד, וכן משמע באור זרוע גדול ובסמ"ק (סי' רא הגהות הר"פ אות ה), דלא איירי ר"י אלא שנודע מתחילה שדרס הזאב, ואח"כ נתערב. וכן משמע הלשון שכתב אור זרוע (ח"א סי' תכ). עכ"ל הב"י. מבואר דס"ל דסברת ר"י שכאשר נודע מתחילה א"כ כבר דנו עליו ונפסק דינו לאיסור. והו"ל כודאי טריפה שנתערב, אבל היכא דלא נודע, כיון שעדיין לא דנו עליו אכתי יש עליו שם ספק טריפה, וכשנתערב אח"כ באחרות מצטרף ספק זה לשווייה ס"ס. ה. בשם מצאתי כתוב. אמנם מרן הב"י כתב בשם "מצאתי

דעת כהן

דאורייתא, אלא שנתווסף ספק ממקום אחר, אבל אי איכא שני ספיקות אם יש כאן איסור דאורייתא כלל והם בענין אחד וגוף א' מתירין אפילו ספק דאורייתא, כדאמרינן בכתובות (ט). ספק זינתה תחתיו ספק לא תחתיו, ואת"ל תחתיו, שמא באונס ושמא ברצון ולכן מותרת לבעלה. ע"כ. וה"ה בנידו"ד שאמרינן ספק נדרס ספק לא נדרס ואת"ל נדרס א"כ הוי כאן ודאי איסור דאורייתא אלא שלא ידעינן איזהו שנתערב, בכה"ג לא אמרינן ס"ס. עכת"ד. ג. והשיג אב"י. שם כתב מרן הב"י ע"ד ר"י בתוס' בביצה (ג : ד"ה ואחרות) וז"ל: מצאתי כתוב, קשה, וכי פליג ר"י על התלמוד בכל מקום (זבחים עד) דאמר ס"ס בדאורייתא שרי, ועוד קשה למה אין כל העדר מותר מכח ס"ס דרבנן לקולא (ביצה ג:) שהרי אפילו אי ודאי דרס לא היה אסור העדר רק מדרבנן. ונראה לי דלא איירי ר"י אלא דוקא היכא שנודע שדרס הזאב קודם שנתערב באחרים, וא"כ כיון שנודע מיד שהוא ספק דרוסה והוא ספק דאורייתא ובאותו פעם לא היה עדיין רק ספק אחד שהרי לא נתערב עדיין, נעשה הספק כודאי, וכשנתערב בעדר הוי כמו ודאי דאורייתא שנתערב בעדר, אבל אם הואיל ששני

קודם שנתערב משום ס"ס והיינו דמסיים (ה) כאן בהג"ה אבל אם היה ב' ספיקות אם היה כאן איסור כלל ונודעו ב' הספיקות יחד כו' ^(ז), אלמא דברי שא אפי' נודעו ב' הספיקות יחד לא הוה ס"ס וכן משמע מדברי הפוסקים (ו) דלא כתשובת משאת בנימין סי' ל"ז שהשיג הרב בזה ועיקר יסודו שממקום שהוציא הרב דין זה מהאו"ה כלל כ"ו לא נראה כן אלא שבהגהות או"ה מבואר כן (ז) ויותר יש לנו לסמוך על הרב בעל או"ה דרב מובהק

תורת כהן

דעת כהן

כתוב" ולא כתב מי בעל דברים. אולם הוברר לנו שהגאון מהרא"י בעל תרומת הדשן הוא הכותב, וכמ"ש בס' שערי דורא ח"ב. במבוא שערים

ה נודעו ב' הספיקות יחד. על לבית יצחק (שער הספיקות סי' ג) שהסתפק אם ידע מספיקו ולא ידע מאיסורו, אם נחשב כנודע ונאסר או לא. ולכאורה יש להוכיח כן ממש"כ הש"ך לקמן (דין יז) שהקשה היאך משכחת לה בחתיכה שנתעלמה מן העין שלא נודע הא אי נודע לא נתעלם. ומסיק דמייירי שנודע שנתעלם רק שלא ידע מתחילה שאסורה מדרבנן. ע"כ. ונראה מבואר שכשלא ידע איסורו נחשב כלא נודע.

כתוב" ולא כתב מי בעל דברים. אולם הוברר לנו שהגאון מהרא"י בעל תרומת הדשן הוא הכותב, וכמ"ש בס' שערי דורא ח"ב. במבוא שערים (ס"ס פד דף סז ע"ב). וז"ל: וזכיתי לראות בסוף האיסור והיתר של מהרא"י ישן נושן, והעתיק דבריו הבית יוסף בהל' טרפות (ס"ס נז) שכן מצא כתוב, ולא הגיד לנו מי אשר כתב כן, לפי שבמקום שמצא כתוב כן לא נזכר שם מחברו. והאמת שהם דברי מהר"א, כי כן מצאתי בכתבו וכלשונו, אות באות בסוף איסור והיתר שלו, ע"כ. וכ"כ הפרישה (סי' נז סוף אות מט). ע"ש. וידוע מש"כ מהרשד"ם (חאה"ע סי' קנה) וז"ל:

ומעיד אני עלי שמים וארץ, כי דברי מהרא"י בעל תרומת הדשן היו נחשבים בעיני מורי ורבי הרב הגדול מהר"ר יוסף טאיטצק זצ"ל כדברי הרא"ש ז"ל. ע"כ. ה. כאן בהגהה. בסימן קי סעיף ט'. ו. דלא כתשובת משאת בנימין. שם השיג על הרמ"א, ופסק כב"י שרק בנודע הספק טריפה אסור, וכתב שכן מבואר מהרשב"א בתוה"א (ב"ד ש"ב דף כד ע"ב), וכן משמע מלשון האיסור והיתר הארוך (כלל כו דין א') לגבי זאב שדרס והדרוסה התערבה שכתב הסמ"ג בשם ר"י דאיכא ס"ס. שמא דרס בשן ואת"ל ביד שמא אינה זאת וכו' וכשנודע מתחילה שזאב דרסה, הוי ספק אחד באיסור דאורייתא ונעשית באותו פעם כודאי, וכשנתערבה אח"כ הוי כודאי איסור שנתערבה. עכ"ל. הרי שתלה טעמו של ר"י בעל התוס' במה שאוסר ס"ס שלא בענין אחד בנודע הספק האחד ונאסר ואח"כ נתערב. וכו'. ואף שבהגהות או"ה מבואר בהדיא כהרמ"א, מ"מ ועוד שהרי כתבנו למעלה בשם רבינו יוסף קארו שכתב ג"כ בהדיא כדברי רבינו יונה, וגם לשון הרשב"א משמע כדבריהם, הלכך כוונתייהו נקטינן שרבים וגדולים נינהו וגם מסתבר טעמיהו עכ"ד המשאת בנימין. ז. ויותר יש לנו לסמוך. י"א שמחבר האו"ה הארוך הוא רבינו יונה גירונדי בעל השערי תשובה שהיה בן דורו של הרמב"ן ורבו של הרשב"א וכמ"ש במהדורת פראג בלשון מסתפקת "אומרים כי הוא הגאון השלם מוהר"ר יונה גירונדי". ואילו במהדורת וילנא תרנ"א נרשם בלי הלשון "אומרים" אלא שבתכ"ד נרשם שהוא היה תלמיד בעל התה"ד וזה אינו יכול להיות. אך ראיתי

וגדול היה משנסמוך על (ח) דברי ההג"ה, עכ"ל. (ט) והא ליתא דבאו"ה גופא משמע טובי זימני דאפי' לא נודע אסור דכתב טעמא במסקנתו דאין הב' ספיקות מענין אחד דהספק הראשון היה מחמת עצמו שמא אינה טריפה וכשנתערבו אז בא הספק השני מטעם תערובות, (ת) ועוד דאין (י) הב' ספיקות בגוף אחד את"ל טרפה שמא אין זאת והיינו

תורת כהן

ה. ועוד דאין. הנה, היה מקום לומר שהטעם דלא עבדינן ס"ס בתרי גופי, הוא משום שכשאני דן בכל גוף בפני עצמו יש לומר בו ספיקא דאורייתא לחומרא, ולא ניתן לצרף את צדדי ההיתר של הספק השני לאחר שכבר קבענו בספק הראשון לאסור, ודמי למש"כ הרשב"א בתוה"ב (ש"ד ב"ב דף כד ע"ב) דלא עבדינן ספק בגוף ספק בתערובת, דהיאך נאמר שמא לא זו היא, ואת"ל זו היא שמא לא טריפה היתה, והלא כבר אסרתה משעה שנוול בה ספק טריפות, והיאך נתיר מה שאסרנו מותר היה. עכ"ל. וכ"פ מרן בש"ע י"ד (ס' קי ס"ט) וזה לשונו: ספק טריפה שנתערב באחרות כולן אסורות חנ"נ בכל האיסורים ואולם הוא עצמו בדף מה ע"א עמד על כך שזו טעות, והוכיח שבעל האו"ה אינו רבינו יונה רבו של הרשב"א וביטל קושייתו הנ"ל, ע"ש. ועוד ראיתי בכרתי ופלתי (ס' פד בכרתי סק"ח) שכתב על ס' או"ה שמפיו אנו חיים בכל הוראת איסור והיתר. ע"ש. ח. דברי ההג"ה. הגהות או"ה נכתבו ע"י רבי עזריה ב"ר שמעון, הנקרא בפי כל זוסיקנד מפוזנא, כך חתם בהקדמתו. וגדולי ישראל הרבו להביא דבריו אך לא תמיד הסכימו לדבריו וכמ"ש בשו"ת חות יאיר (ס' עו). ואע"ג ששם על הגליון ביקש לכוון דברי האו"ה לדברי מהרא"י בתה"ד, אינו מדברי הגאון מהר"י בעל או"ה, ורק הם מדברי מהר"ר עזריה דלא ידעינן ליה, ושגה בזה. עכ"ה. וע"ש בשו"ת משאת בנימין המוזכר בס"ק הקודם. ט. והא ליתא. כוונתו שאמנם בתחילת דבריו כתב כהבית יוסף, אך בסוף דבריו משמע שגם בלא נודע קודם אסור. שהביא שם שני טעמים נוספים מדוע לא היה ס"ס. טעם אחד כתב משום שב' הספיקות אינן מעניין א'. שספק א' הוא ס' טריפה והספק הב' הוא בתערובת. וטעם נוסף כיון שהספיקות הם בב' גופים, שבס' טריפה אנו דנין על גוף שהיא הבהמה שהיא ס' טריפה, ובס' בתערובת אנו דנין על גוף הבהמה האחרת שהיא כשירה ובה הספק הוא שמא זוהי כשירה והאחרת היא טריפה. ע"ש. ולפי טעמים אלו ודאי דאף בלא נודע קודם אסור. י. כגון בספק תחתיו. כמבואר בכתובות (ט). שהנושא אשה בחזקת שהיא בעולה [אולי צ"ל, בתולה] וטוען שמצא פתחה פתוח, והיא מכחישתו ואומרת שלא זינתה מעולם, נאמן לאוסרה עליו וחייב לגרשה, והקשתה הגמ' מדוע נאסרת עלי, והרי אף אם נאמין לדבריו שמצא פתח פתוח אין בכך לאוסרה עלי, שהרי יש עדיין ספק ספיקא, ספק

דעת כהן

למרן החיד"א בשם הגדולים (מערכת ספרים אות קכה ערך איסור והיתר הארוך) שכתב שבדרכ"מ י"ד (ס' נא אות ב') כתב שהמחבר או"ה היה תלמידו של בעל התוס', וע"ע לפמ"ג בהנהגת שואל ונשאל שהעיר דתרי רבינו יונה הו. וע"ע בס' שם חדש על היראים (ירושלים תרג דף מה ע"א) להגאון רבי חיים דניאל שלמה פינסו (תלמיד הגאון בעל חסדי דוד ממקובלי ירושלים) שהקשה על מש"כ הרשב"א בשם רבו רבי יונה דלא אמרינן חנ"נ אלא בב"ה, ממה שפסק הוא עצמו בס' או"ה הארוך דאמרינן חנ"נ בכל האיסורים ואולם הוא עצמו בדף מה ע"א עמד על כך שזו טעות, והוכיח שבעל האו"ה אינו רבינו יונה רבו של הרשב"א וביטל קושייתו הנ"ל, ע"ש. ועוד ראיתי בכרתי ופלתי (ס' פד בכרתי סק"ח) שכתב על ס' או"ה שמפיו אנו חיים בכל הוראת איסור והיתר. ע"ש. ח. דברי ההג"ה. הגהות או"ה נכתבו ע"י רבי עזריה ב"ר שמעון, הנקרא בפי כל זוסיקנד מפוזנא, כך חתם בהקדמתו. וגדולי ישראל הרבו להביא דבריו אך לא תמיד הסכימו לדבריו וכמ"ש בשו"ת חות יאיר (ס' עו). ואע"ג ששם על הגליון ביקש לכוון דברי האו"ה לדברי מהרא"י בתה"ד, אינו מדברי הגאון מהר"י בעל או"ה, ורק הם מדברי מהר"ר עזריה דלא ידעינן ליה, ושגה בזה. עכ"ה. וע"ש בשו"ת משאת בנימין המוזכר בס"ק הקודם. ט. והא ליתא. כוונתו שאמנם בתחילת דבריו כתב כהבית יוסף, אך בסוף דבריו משמע שגם בלא נודע קודם אסור. שהביא שם שני טעמים נוספים מדוע לא היה ס"ס. טעם אחד כתב משום שב' הספיקות אינן מעניין א'. שספק א' הוא ס' טריפה והספק הב' הוא בתערובת. וטעם נוסף כיון שהספיקות הם בב' גופים, שבס' טריפה אנו דנין על גוף שהיא הבהמה שהיא ס' טריפה, ובס' בתערובת אנו דנין על גוף הבהמה האחרת שהיא כשירה ובה הספק הוא שמא זוהי כשירה והאחרת היא טריפה. ע"ש. ולפי טעמים אלו ודאי דאף בלא נודע קודם אסור. י. כגון בספק תחתיו. כמבואר בכתובות (ט). שהנושא אשה בחזקת שהיא בעולה [אולי צ"ל, בתולה] וטוען שמצא פתחה פתוח, והיא מכחישתו ואומרת שלא זינתה מעולם, נאמן לאוסרה עליו וחייב לגרשה, והקשתה הגמ' מדוע נאסרת עלי, והרי אף אם נאמין לדבריו שמצא פתח פתוח אין בכך לאוסרה עלי, שהרי יש עדיין ספק ספיקא, ספק

שני גופין אבל היכא דהוי הב' ספיקות בגוף אחד (י' כגון בספק תחתיו (כתובות ט). (יא) וכן באיש ואשה שעשו צרכיהם (בנדה דף נ"ט ע"ב ונתבאר לקמן סי' קצ"א סעיף קטן ו') בספל אחד דיש בדם גופא ס"ס שמא אינו מן האשה ואת"ל מן האשה שמא דעת כהן

אם זינתה תחתיו בין הקידושין לנישואין, ספק אין תחתיו, דהיינו קודם האירוסין ומותרת ואת"ל תחתיו ספק באונס ואינה נאסרת על בעלה ספק ברצון ונאסרת והכל אנו דנים באשה. יא. וכן באיש ואשה. נחלקו בזה ר"מ ור' יוסי במשנה (שם) שלדעת ר"מ בעומדת טמאה ואם יושבת טהורה, ואילו לדעת ר' יוסי בין עומדת ובין יושבת טהורה. ולמסקנת הגמ' הלכה כמותו. ונחלקו הראשונים בביאור הסוגיא דעת הרמב"ם והרשב"א שקיי"ל כר' יוסי בכל ענין ואפילו בדאיכא תרתי לריעותא שעומדת ושותתה, וכ"כ מרן הב"י ביו"ד סי' קצא שהרמב"ם כהרשב"א (אך עי' לפרדס רימונים בפתיחה לסי' קצא שהרמב"ם דלא כהרשב"א) שיטה שניה היא רבינו חננאל שר' יוסי מטהר בכל גוונא, אך ס"ל שכ"ז לענין דיעבד לענין טהרות, אבל לבעלה ס"ל לאסור הטעם הוא משום שאני דן כל גוף בפנ"ע י"ל בו סד"א לחומרא, הרי אמרו בגמ' בנדה (לג:) שסתם כותים הם בועלי נדות ומטמאים טהרותיהם מספק, משום דנשותיהם יושבות על דם ירוק ונמצא שמתחילין למנות מראיה כשירה, ואם ראתה דם אדום בתוך ראיית ירוק משלימתו לזה, ומדינא צריך להתחיל לספור רק מהדום האדום, והסיקו בגמ' שם שאין שורפין עליהם תרומה משום דאיכא ס"ס, ספק לא בעל בקרוב ואת"ל בעל דלמא לא השלימתו לדם אדום לירוק. ומבואר דאע"ג דהספיקות הם בב' גופים שהספק שמא לא בעל בקרוב הוא באיש והספק השני שמא לא השלימתו הוא באשה, אפ"ה דיינינן ליה בס"ס. מיהו לשיטת הפמ"ג בשפ"ד (סק"ד) דס"ל דרך מדרבנן לא הוי ס"ס אבל מהתורה מהני, ניחא, דכיון דמה"ת הוי ס"ס, אין שורפין עליו תרומה, ע"ש. וע"ע עוד מש"כ בזה בתשובה.

ו. הב' ספיקות. עי' בשו"ת שם אריה (חאה"ע סי' כא) שכתב, שבס"ס בתרי גופי מעניינים שונים, חשיב שפיר ס"ס, ורק אם הספק בשניהם בענין אחד, כמו בהא דטומטום, דשם הספק חד הוא אם הוא זכר או נקבה, וגם על השני אם הוא זכר או נקבה, דספק אחד הוא רק מפני שהוא בשני גופים לא נעשה ספק ספיקא, כיון דחדא ספיקא היא, אבל בנידון דידיה שספק אחד הוא אם היבם גדול או קטן, והספק השני הוא

מפרוזדור עד כאן לשונו. (יב) אם כן לשני הטעמים האלו ודאי אפילו לא נודע ^(י) מכל מקום אין הספיקות מענין אחד או מגוף אחד. (יג) ועוד דהא כתב דל"ד לספק תחתיו ולאיש ואשה שעשו צרכיהם והתם ודאי לא נודע ^(יז) והכי משמע למעין באו"ה בדוכתי טובא דלא מחלק בין נודע או לא והגהת או"ה הם רק פירוש לדברי או"ה וזה ברור.

דעת כהן

כר"מ, ואין להתירה אלא בהתקיים ג' תנאים שנאמרו אליביה בגמ'. שיטה שלישית היא שיטת התוס' והרא"ש שר"י לא מטהר אלא בחדא ריעותא, דהיינו או עומדת ומזנקת או יושבת ושותתת, אבל בתרתי לריעותא, מודה ר"י לר"מ שטמאה. ע"ש. ומרן הש"ע פסק כהרמב"ם והרשב"א והרמ"א הביא את שתי השיטות הנוספות ב"א קמא את שיטת התוס' והרא"ש ובי"א בתרא את שיטת ר"ח. יב. א"כ לשני הטעמים האלו. המנחת יעקב (כלל מג סקכ"ח) חולק על הש"ך, וס"ל כהמשאת בנימין שרק בנודע קודם לא הוא ס"ס. וכדעת הב"י. וכתב דאילו ידע הש"ך שמקור לשון הב"י הוא ממהרא"י לא היה חולק עליו. והש"ך למעשה בכללי הס"ס הקצר (דין א') התיר בלא נודע בהפסד מרובה ולצורך סעודת מצוה. יג. ועוד **הא כתב.** כוונתו מדכתב האו"ה דהא דמהני ס"ס בבעל שאמר פ"פ מצאתי (כתובות ט.) להתיר האשה, דשמא זינתה לא תחתיו, ואת"ל תחתיו דלמא באונס, וכן באיש ואשה שעשו צרכיהם שהאשה מותרת מטעם ס"ס. ושם הספיקות בגוף א' ומש"ה חשיב שפיר ס"ס, והתם הלא מיירי בנודעו הספיקות כאחד, ואפ"ה הוצרך לפרש טעמא דהוי ס"ס משום דהוי גוף א' וענין א', מבואר יוצא שלטעם השני שבב' ג <--> eboda :rotareneG tropxE GVS ,2.0.42 rotartsullI

<-- nI-gulp

תורת כהן

אם הולד בן קיימא דשני הספיקות הם מעניינים שונים, בזה לא איכפת לן שהם משני גופים, ובה יישב קושיית השער המלך הנ"ל מהתוס' ביבמות (ב:), דשאני התם שהס"ס מעניינים שונים, משא"כ בטומטום. ע"ש. וע"ע ביביע אומר ח"ח במילואים (חאו"ח סי' נה).

ז. מכל מקום אין. הנה בהגהות שערי דורא (סי' מה) כתב, שהטעם שספק טרפה שנתערבה באחרות שאסורות, משום דהוי ס"ס בב' גופים וכמ"ש האו"ה, ואפ"ה בס"ל פד כתב בשם מהרא"י שרק בנודע אסורה. ועפ"י הקשה המנחת יעקב (כלל מג ס"ק כח) שמבואר שאף לטעם שאסור משום שהספיקות הם ב' גופים, מ"מ נאסר רק בנודע קודם משא"כ בלא נודע.

ח. והכי משמע למעין באו"ה. הנה, הש"ך בכללי הס"ס הקצר כתב שיש לסמוך ע"ד המתירים במקום הפסד מרובה ויש צורך סעודת מצוה ג"כ. ע"ש. מיהו עי' ביביע אומר ח"י חיו"ד סי' נח ח"א אות כ' שכתב דנקטינן כב"ש הב"י, שהרי מרן הב"י כוונתו בחיבורו זה לחבר חיבור הלכה למעשה, ולא לאסיפה בעלמא, הלכך כל שאינו חולק בהדיא על הפוסק שהובא בב"י הכי ס"ל, ובפרט שדעת ר"ת ודעימיה שאפילו נודע קודם התערובת אזלינן גם בס"ס כזה להקל, וא"כ יש לנו ס"ס להקל, שמא הלכה כדיעות שעבדינן ס"ס אף שס"א בגוף וס"א בתערובת, ואת"ל שהלכה כמ"ש מרן בש"ע להחמיר, שמא אם לא נודע הספק אלא אחר התערובת יש להקל כדעת מרן בבית יוסף, ע"ש.